

**Curtea Supremă de Justiție**

**DECIZIE**

**05 mai 2020**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui

*Baciu Aculina Gheorghe*, născută la 08 septembrie 1987, originară și domiciliată în mun. Chișinău str. Independenței 14, ap. 39.

***Termenul de examinare a cauzei:***

*Prima instanță: 19.06.2017 - 07.06.2018;*

*Instanță de apel: 04.07.2018 - 17.09.2019;*

*Instanță de recurs: 22.11.2019 - 05.05.2020;*

**A C O N S T A T A T :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 07 iunie 2018, Baciu Aculina a fost achitată de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal, din motiv că există una din circumstanțele care înlătură caracterul penal faptei - legitima apărare.

**2.** Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, de către organul de urmărire penală Baciu Aculina, este învinuită în aceea că ea, la 09.04.2017, aproximativ la ora 11:40, în timp ce se afla la domiciliu pe adresa mun. Chișinău, str. Botanica Veche 17, în urma unui conflict iscat între ultima și Lupașcu Ion, având scopul vătămării integrității corporale, intenționat i-a aplicat lui Lupașcu Ion, două-trei lovituri cu un obiect tăietor-înțepător, în regiunile vitale ale organismului, cauzându-i acestuia suferințe fizice și leziuni corporale periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, manifestate printr-o plagă penetrantă în regiunea hemitoracelui drept a toracelui și o plagă tăiată penetrantă pe stânga, fără lezarea organelor interne, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.972/D din 03.05.2017 se califică ca vătămare corporală gravă.

Acțiunile inculpatei Baciu Aculina, de către organul de urmărire penală au fost calificate conform art.151 alin.(1) din Cod penal și anume - vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață.

**3. Procurorul** a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia,

rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie declarată culpabilă Baciuc Aculina, în comiterea infracțiunii prevăzută de art.151 alin.(1) Cod Penal și de a-i stabili pedeapsa - 5 ani închisoare, conform art.90 Cod Penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 5 ani termen de probă. A încasa de la inculpată cheltuielile judiciare - expertiza judiciară nr.972 din 03.05.2017 - 320 lei.

În motivarea cerințelor sale acuzatorul de stat a invocat că, pentru a opera legitima apărare mai este necesar să se stabilească dacă între apărare și atac a existat o anumită proporție. Proportionalitatea în această situație nefiind de ordin matematic și nepresupunând o echivalență absolută a faptelor și mijloacelor, ci doar o proporționalitate relativă, aproximativă. Legea nu stabilește și nici nu este posibil a se stabili anumite criterii de apreciere a proporționalității dintre gravitatea atacului și cea a apărării. Această sarcină revine doar organelor judiciare, care sunt în măsură să aprecieze criteriul proporționalității, luând în considerare nu numai valorile împotriva cărora s-au îndreptat atacul și actele de apărare, ci și toate împrejurările în care s-a produs agresiunea (intensitatea, mijloacele aplicate, timpul, locul, forța și posibilitățile atacantului și apărătorului - vârstă, sex, starea sănătății etc).

A indicat că, potrivit declarațiilor inculpatei Baciuc Aculina „... mai ales că atunci acesta prin ușă i-a spus ca să deschidă că intră în casă și-i va ucide copiii și îi va persecuta cu acțiuni perverse și obscene”, denotă faptul că la momentul atacului asupra soțului acesteia, ușa de la intrarea în imobil, era închisă, aceasta nefiind supusă căruiva pericol.

De asemenea, a reținut faptul că Lupașcu Ion în momentul atacului nu deținea asupra sa careva obiecte, pe care le-ar putea aplica.

A remarcat că, inculpata a aplicat trei lovituri cu cuțitul, în situația în care conștientiza gravitatea urmărilor care pot surveni în rezultatul aplicării unui obiect tăietor-înțepător, de asemenea nu este argumentat faptul aplicării mai multor lovituri, în loc de una, prin urmare se atestă o disproporționalitate dintre gravitatea atacului și acțiunile acesteia.

Prin urmare, acuzatorul a enunțat că, apreciind obiectiv și la justa valoare cumulul de probe în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și coroborării lor, sunt suficiente probe directe, utile și veridice, care în ansamblu coroborează între ele și confirmă pe deplin vinovăția inculpatei Baciuc Aculina, în comiterea infracțiunii prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal, totodată lipsind careva cauze care ar înlătura caracterul penal al faptei și anume legitima apărare.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror, cu menținerea fără modificări a sentinței.

**4.1.** În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept, făcând o corectă concluzie că A. Baciuc a acționat în legitimă apărare față de I. Lupașcu și urmează a fi achitată în temeiul prevăzut de art.390 alin.(1) pct.5) Cod de procedură penală - există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei - acționarea în stare de legitimă apărare.

Analizând probele administrate de acuzare și cercetate prin prisma principiului nemijlocirii și contradictorialității, în conformitate cu art.101 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și

veridicității probelor, în ansamblu, prin coroborare, instanța de apel, în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept cât și a argumentelor apelantului, conchide că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială concluzia adoptată de instanța de fond și anume că inculpata Baciuc Aculina nu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal, deoarece există cauza care înlătură caracterul penal al faptei - legitima apărare.

Instanța de apel a menționat că declarațiile inculpatei Baciuc Aculina, martorilor Baciuc Ion și Cimpoieș Dmitrii, coroborează între ele și nu sunt combătute prin alte mijloace de probă, iar partea vătămată pe întreg procesul penal a susținut că a intrat în conflict cu membrii familiei Baciuc și nu ține minte cine i-a aplicat loviturile cu cuțitul.

Din declarațiile inculpatei, confirmate și de martorii Baciuc Ion și Cimpoieș Dmitrii, rezultă că în ziua de 09.04.2017, în jurul orei 11:30, Lupașcu Ion a intrat în ograda casei unde locuiește familia Baciuc, având un comportament agresiv față de soții Baciuc, a lovit pe Baciuc Ion cu capul în față, ultimul căzând, lovindu-se cu capul de teracotă, apoi a lovit-o și pe Baciuc Aculina cu pumnul mâinii drepte în umărul stâng și a amenințat cu violența fizică și sexuală cei 3 copii ai soților Baciuc, răsturnând și mesele din ogradă. Reieșind din comportamentul agresiv a lui Lupașcu Ion, a luat un cuțit de pe tumbă și l-a înjunghiat pe Lupașcu Ion în regiunea abdomenului. După aplicarea loviturilor cu cuțitul Lupașcu Ion a ieșit afara a luat o piatră și a aruncat-o în geam, apoi a ieșit în drum și striga ca vine sa-i omoare pe toți în casă, iar Baciuc Aculina a sesizat poliția.

Deci, Lupașcu Ion prin acțiunile sale agresive a determinat-o pe Baciuc Aculina să acționeze în legitimă apărare, or ea a perceput comportamentul acestuia (agresiunea fizică și verbală îndreptată în privința membrilor familiei Baciuc) ca un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a soțului ei și a celor 3 copii minori cât și a proprietății.

Această concluzie rezultă și din comportamentul lui Lupașcu Ion și după consumarea infracțiunii - aruncarea cu piatra în geam și amenințarea cu omorul pe toți membrii familiei, amenințarea cu agresarea fizică a cadrelor medicale, ce i-au acordat ajutorul medical, chiar și cu prețul vieții acestora dacă va fi necesar, părăsirea staționarului fără permisiunea personalului medical, cât și caracteristica părții vătămate ce rezultă din cazierul judiciar, potrivit căruia partea vătămată este cunoscută cu antecedente penale inclusiv pentru infracțiunea de jaf.

Instanța de apel a menționat, că Lupașcu Ion a intrat în holul casei familiei Baciuc, având conflict cu Baciuc Aculina deci, atacul era direct. Există un atac imediat din partea lui Lupașcu Ion odată ce acesta a fost lovit cu cuțitul în rezultatul acțiunilor sale de aplicare a violenței față de Baciuc Ion după care și față de Baciuc Aculina acțiuni care s-au petrecut în coridorul casei familiei Baciuc și care erau însoțite și de amenințarea cu aplicarea violenței sexuale față de copiii minori ai familiei Baciuc, amenințări, care reieșind din circumstanța privind intrarea ilegală în casa familiei Baciuc însoțită de aplicarea violenței fizice asupra acestora, putea fi percepută ca fiind una reală și în curs de desfășurare. Atacul lui Lupașcu Ion era unul material, deoarece acesta s-a realizat prin aplicarea violenței față de Baciuc Ion după care, acesta fiind doborât jos, Lupașcu Ion a aplicat violența fizică și asupra lui Baciuc Aculina iar în timpul acestor acțiuni Lupașcu Ion care se afla în coridorul casei familiei Baciuc, intrând acolo fără consimțământul acestora, amenința cu aplicarea violenței sexuale și

copiii minori ai familiei Baci, amenințări care puteau fi percepute ca fiind reale, având în vedere modalitatea de acționare a lui Lupașcu Ion față de membrii familiei Baci. Atacul părții vătămate era real, deoarece s-a materializat prin aplicarea violenței față de Baci Ion care în urma loviturii a fost doborât jos, ulterior prin aplicarea unei lovituri cu pumnul în mâna lui Baci Aculina, iar toate aceste acțiuni se petreceau în coridorul casei familiei Baci, în care Lupașcu Ion a pătruns fără consimțământul acestora și care amenința copii minori ai familiei Baci cu aplicarea violenței sexuale, acțiuni care au avut toate indiciile unui atac real, în curs de desfășurare.

De asemenea, a reținut că atacul lui Lupașcu Ion era îndreptat atât împotriva lui Baci Ion cât și asupra lui Baci Aculina și copiilor minori ai acestora. În cauză exista un pericol grav față de membrii familiei Baci, provocat de atacul exercitat de către Lupașcu Ion iar apărarea realizată de inculpată a avut ca scop de a respinge atacul părții vătămate îndreptat împotriva acesteia, a lui Baci Ion și copiilor săi minori, atac care era actual și inevitabil. Mai mult ca atât, apărarea a fost realizată de inculpată prin săvârșirea faptei penale prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal, îndreptată împotriva lui Lupașcu Ion - atacantul, în timp ce partea vătămată o ataca pe aceasta și amenința real copiii minori ai acesteia cu violența sexuală, care, era în curs de realizare, atestându-se un raport rezonabil de proporționalitate între apărarea realizată de inculpată și gravitatea atacului realizat de partea vătămată.

Instanța de apel a conchis că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia de achita inculpata de învinuirea adusă în baza art.151 alin.(1) Cod Penal pe motiv că în acțiunile acesteia există alte circumstanțe ce înlătură caracterul penal al faptei - legitima apărare - și că erori de fapt și de drept care ar impune casarea sentinței adoptate nu se constată.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că nu se constată proporționalitate între apărare și gravitatea atacului, făcând referire la numărul loviturilor, la împrejurarea că în momentul atacului fizic și verbal intrarea în casa familiei Baci era închisă și că Lupașcu Ion în momentul atacului nu avea asupra sa obiecte pe care le-ar putea aplica, instanța de apel a menționat că versiunea precum că în momentul atacului fizic și verbal intrarea în casa familiei Baci era închisă nu și-a găsit confirmare, or cum rezultă din declarațiile inculpatei și ale martorului Baci Ion, declarații ce coroborează între ele și nu sunt combătute prin alte mijloace de probă, agresarea fizică și verbală a soților Baci a avut loc în holul casei, deci în încăpere și, chiar dacă atacantul nu avea obiecte pe care le-ar fi putut folosi, el a agresat fizic întâi pe soț, de la ce ultimul a căzut și s-a lovit cu capul de teracotă, și apoi pe soție și acest comportament a trezit un comportament agresiv din partea inculpatei, persoană de gen feminin, a fost pusă în fața necesității de a se confrunța cu o persoană de gen masculin, care o depășește net superior în forța fizică, care avea un comportament deosebit de agresiv, manifestat prin aplicarea violenței fizice anterior față de soțul acesteia, care a fost doborât și ulterior față de ea, totul petrecându-se în coridorul casei familiei Baci, unde partea vătămată a pătruns fără consimțământul acestora și unde el, în continuarea acțiunilor sale, amenința copii minori (Baci Rebeca, a.n. 09.06.2015, Baci Gabriela, a.n. 18.11.2009, Baci Tatiana, a.n. 11.05.2006) cu violență sexuală și care se aflau în acea casă.

Față de lucrul judecat de primă instanță, se constată motivarea amplă și

temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatei, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Cerința de a încasa din contul inculpatei Baciuc Aculina a cheltuielilor de judecată în bugetul de stat și anume suma de 320 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea expertizei judiciare la 03.05.2017, Colegiul penal o va respinge deoarece recuperarea cheltuielilor de judecată, în speță, nu poate fi pusă în sarcina inculpatei.

Instanța de apel a explicat că, la caz, efectuarea expertizei judiciare a fost dispusă prin ordonanța din 21.04.2017 emisă de către OSUP al SUP a IP Botanica, locotenentul de poliție Damaschin Grigorii, în vederea stabilirii prezenței leziunilor corporale, localizarea, mecanismul de formare al acestora și gravitatea lor, proveniența lor.

Raportând prevederile legale la circumstanțele speței, instanța de apel conchide că cheltuielile invocate în speță sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul apelantului precum că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 40-108 din 09 februarie 2018), alin.(2) art.143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, or, infracțiunile imputate inculpatului au fost săvârșite și expertizele au fost înfăptuite până la introducerea acestor modificări.

În consecință, instanța de apel consideră că, la caz, nu se constată vreun temei de condamnare a inculpatei Baciuc Aculina în baza art.151 alin.(1) Cod Penal și de dispunere a încasării cheltuielilor judiciare în mărime de 320 lei, rezultate din efectuarea expertizei judiciare la 03.05.2017.

**5. Procurorul** a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor a invocat că, hotărârea instanței de apel este considerată neîntemeiată, ilegală bazată pe interpretarea eronată a probelor și urmează a fi casată.

De asemenea, a notat că hotărârea instanței de apel este neîntemeiată în partea ce ține de menținerea achitării în privința inculpatei Baciuc Aculina pe motivul, că există alte circumstanțe care înlătură caracterul penal al faptei - legitima apărare.

A enunțat că, în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia de menținere a sentinței contestate în privința lui Baciuc Aculina, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și asupra fiecărui motiv invocat de apelant.

Opinează că, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, precum și explicațiile Plenului Curții Supreme de Justiție date la punctul 14 al Hotărârii nr.22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordin de apel”, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe ale

legii echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

A relevat că, instanța examinând apelul nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor care demonstrează vinovăția inculpatei Baciuc Aculina, de comiterea infracțiunii incriminate de către organul de urmărire penală, nu a analizat cumulul de probe prin prisma art.101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor și respectiv a dedus eronat că inculpata urmează a fi achitată.

A mai remarcat că, ambele instanțe care au examinat cazul, s-au bazat doar pe argumente nefondate ale părții apărării, fără a se da o apreciere în coroborare cu celelalte probe obiective, altor probe în ansamblu obținute conform rigorilor Codului de procedură penală în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată.

Subsidiar, a enunțat că lecturând decizia Curții de Apel Chișinău, se observă o apreciere drept veridică a poziției apărării și se respinge totalmente probatoriul acumulat de organul de urmărire penală.

Totodată, a expus că partea vătămată Lupașcu Ion confirmă că, a fost lovit cu cuțitul însă deja încercând eschivarea de răspundere penală a inculpatei a indicat că, nu ține minte toate circumstanțele, dar precum că a fost lovit cu cuțitul de către Baciuc Ion, ulterior în apel indică că nu ține minte cine i-a aplicat leziunile corporale, dar la fața locului era soțul inculpatei și un vecin.

Consideră că, aceste divergențe ale declarațiilor părții vătămate urmau a fi interpretate corect, drept o încercare a evita răspunderea penală a inculpatei, iar toate probele urmau a fi apreciate în coroborare, deoarece sunt pertinente și concludente cu totalitatea probelor administrate pe cauza penală, și anume: declarațiile martorului Baciuc Ion care indică cu - lux de amănunte că după ce a fost lovit de către Lupașcu Ion a pierdut cunoștința, dar când s-a trezit a înțeles de la Aculina că ea l-ar fi lovit pe Lupașcu Ion cu un cuțit de dimensiuni mici, de la ce a fugit în drum și striga solicitând o ambulanță.

Cu referire la argumentele ambelor instanțe precum că inculpata s-a aflat în legitimă apărare, consider această concluzie greșită, ori, țin să atrag atenția că la caz sunt declarațiile inculpatei care recunoaște că a luat un cuțit de dimensiuni mici și fără să-și dea seama l-a lovit cu cuțitul în abdomen pe Lupașcu Ion de 3 ori, după care a fugit în drum. Aceste declarații coroborează cu declarațiile lui Baciuc Ion și combat declarațiile părții vătămate care a încercat să evite tragerea la răspundere penală a lui Baciuc Aculina și a indicat primar că a fost lovit de către Baciuc Ion, iar în instanța de apel a indicat că nu ține minte cine l-a lovit cu cuțitul.

Suplimentar, a făcut referire la prevederile art.36 alin.(2) Cod penal și a menționat că, în speța dată, nu s-a constatat că viața și sănătatea lui Baciuc Aculina, în apărarea căruia din spusele inculpatului a acționat, a fost pusă în pericol grav, aceasta ulterior nu a solicitat acordarea ajutorului medical și nu s-a constatat că i-au fost cauzate careva leziuni corporale.

A mai reținut că, pentru a opera legitima apărare mai este necesar să se stabilească dacă între apărare și atac a existat o anumită proporție. Proporționalitatea în această situație nefiind de ordin matematic și ne presupunând o echivalență absolută a faptelor și mijloacelor, ci doar o proporționalitate relativă, aproximativă. Legea nu stabilește și nici nu este posibil a se stabili anumite criterii de apreciere a proporționalității dintre gravitatea atacului și cea a apărării. Această sarcină revine

doar organelor judiciare, care sunt în măsură să aprecieze criteriul proporționalității, luând în considerare nu numai valorile împotriva cărora s-au îndreptat atacul și actele de apărare, ci și toate împrejurările în care s-a produs agresiunea (intensitatea, mijloacele aplicate, timpul, locul, forța și posibilitățile atacantului și apărătorului - vârstă, sex, starea sănătății etc).

Prin urmare, asemenea apreciere a probelor urmează a fi considerată nejustificată, care nu corespunde circumstanțelor cazului în coroborare cu probele prezentate în cadrul cercetării judecătorești de către partea acuzării și care dovedesc incontestabil vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel, a enunțat că versiunea inculpatei nu are acoperire probatorie, se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză. Nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatei, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul cuvenit, demonstrează cu certitudine participarea acesteia la săvârșirea infracțiunii constatate.

Poziția părții apărării, sub aspectul că nu este vinovată inculpata în săvârșirea infracțiunii imputate, exprimă poziția procesuală de apărare a ultimilor, care este subiectivă și care nu se combate de probatoriul administrat.

În final, acuzarea consideră, că instanța de apel neîntemeiat a menținut hotărârea primei instanțe, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță și de apel, conform materialelor din cauza penală, nerespectând prevederile art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat.

**6.** Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art.385 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat.

Potrivit art.414 alin.(1) Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În corespundere cu art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la

respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit reține că acuzarea invocă temeiul pentru recurs prevăzut la pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Așadar, în urma lecturării textului deciziei, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și în acest context ține să menționeze următoarele.

Potrivit descriptivului deciziei, instanța de apel face trimitere la probele din dosar, și anume la: declarațiile inculpatei Baciuc Aculina, părții vătămate Lupașcu Ion, martorilor Baciuc Ion și Cimpoieș Dmitri, denunțului făcut de Baciuc Aculina, informației 903 din 09.04.2017, extras eliberat de IMSP Institutul de Medicină Urgentă, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09.04.2017, ordonanței de ridicare din 10.07.2017, procesului-verbal de ridicare din 10.04.2017, procesului-verbal de examinare a obiectului din 11.05.2017, ordonanței de recunoaștere drept corp delict, raportului de expertiză judiciară din 03.05.2017, însă nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Sub acest aspect, se menționează că, potrivit art.414 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Respectiv, Colegiul penal lărgit, reținând prevederile art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor și poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

În acest context se menționează că, instanța de apel urma să dezvăluie concluzia sa și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și apărării, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Astfel, concluziile instanței de apel formulate mai sus poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, iar așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și

legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Potrivit prescripțiilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

În al doilea rând, fiind dispusă, de către prima instanță, achitarea inculpatei Baciuc Aculina de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțele care înlătură caracterul penal al faptei – legitima apărare, iar instanța de apel dispunând menținerea sentinței, în motivarea soluțiilor instanțele au motivat contradictoriu prezența la caz a legitimei apărări în circumstanțele stabilite de către organul de urmărire penală.

În ședința de judecată a instanței de apel a fost audiat și partea vătămată Lupașcu Ion, care a depus declarații contradictorii celor făcute de ultimul la faza de urmărire penală.

Totodată, declarațiile părții vătămate nu coroborează cu declarațiile inculpatei Baciuc Aculina, precum și martorilor Baciuc Ion și Cimpoieș Dmitri, fapt care ridică semne de întrebare, însă instanța de apel a omis de a se expune argumentat pe marginea declarațiilor acestuia.

Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind neîntemeiate și neargumentate constatările instanței de apel precum că, „... partea vătămată pe întreg procesul penal a susținut că a intrat în conflict cu membrii familiei Baciuc și că nu ține minte cine i-a aplicat loviturile cu cuțitul”.

În al patrulea rând, instanța de apel nu a dat un răspuns clar, precum și nu s-a verificat versiunea că infracțiunea ar fi putut comisă de o altă persoană. Or, reieșind din prevederile art.385 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată trebuie să soluționeze următoarele chestiuni, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlătore erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, să analizeze versiunea privind prezența sau lipsa în acțiunile inculpatei a infracțiunii incriminate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct.6 al prezentei decizii.

7. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură

penală, Colegiul penal lărgit,

**DECIDE :**

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Baciu Aculina Gheorghe* și dispune rejudecarea cauzei, de către Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 23 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor

## **O p i n i e s e p a r a t ă**

**a judecătorului Anatolie Țurcan**

Conform art.art.339 alin (7), 340 alin.(3) Cod de procedură penală  
în cauza penală privind-o pe Baciuc Aculina.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 07 iunie 2018, Baciuc Aculina a fost achitată de sub învinuirea pe art.151 alin.(1) Cod penal, din motiv că există circumstanța care înlătură caracterul penal al faptei – legitima apărare.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea fără modificări a sentinței.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 mai 2020, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17.09.2020 și dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

La soluționarea cauzei penale asupra recursului ordinar în cauză, expun opinia separată reieșind din următoarele considerente.

Consider că, procurorul în recursul ordinar nu a adus argumente concrete, care ar impune necesitate casării deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel.

În recurs este expus doar dezacordul procurorului cu modul de apreciere de către instanțele de judecată a probelor, însă acest temei nu se regăsește în prevederile art.427 Cod de procedură penală.

Pentru a conchide că, în speță, au fost admise erori de drept prevăzute la art.art.6 pct.11<sup>1</sup>), 427 CPP, urma ca procurorul să argumenteze în recurs că într-adevăr a fost admisă aprecierea eronată sau denaturată și cu caracter de presupuneri a probelor.

Pentru aceste motive am considerat că, în speță, ar fi corectă doar soluția de respingere a recursului ordinar declarat.

Judecător

Anatolie Țurcan